

בית משפט שלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 13-07-24641 בן עזרא נ' עיריית עכו

לפני כב' השופטת אביגיל זכריה

ישראל בן עזרא ת.ז. 030428619
ע"י ב"כ עו"ד גאנץ

התובע:

נגד

עיריית עכו
ע"י ב"כ עו"ד נוימן

הנתבעת:

פסק-דין

מבוא והצדדים לחליף

בפני תביעה כספית על סך של 150,000 ₪ שהגיש התובע, לשעבר יועץ לראש העיר עכו, נגד עיריית עכו בגין פרסום לשון הרע, לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה - 1965 (להלן - החוק) במסגרת תגובה שהוגשה מטעם העירייה לכתבה אודות התובע בעיתון מקומי. התובע עבד משנת 2004 בשירות הנתבעת עד לפרישתו לגמלאות ביום 30.6.12. במהלך עבודתו שימש כמנהל אגף חזות העיר ולאחר מכן כאחראי על פרויקטים בעירייה ויועץ לראש העיר.

הפרסום נשוא התביעה נכלל בתגובה שנמסרה מטעם העירייה לכתבה שהתפרסמה בעיתון מקומי בעיר עכו ביום 24.6.13 כתבה במסגרתה, בין היתר, הודיע התובע על רצונו להתמודד לראשות העיר בבחירות שהיו אמורות להתרחש מאוחר יותר באותה שנה.

התביעה הוגשה במקור כנגד ראש העיר עכו, מר שמעון לנקרי, באופן אישי. בהחלטה מיום 10.2.14 ניתן תוקף להסכמת הצדדים להכיר בתסינתו של ראש העיר כעובד ציבור בהתאם לסעיף 7א(א) לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], תשכ"ח - 1968. כפועל יוצא מכך באה עיריית עכו בנעליו של ראש העיר כנתבעת בהליך נשוא התביעה.

התשתית העובדתית הצדיקה לעניין

במסגרת כתבה שנערכה אודותיו בעתון המקומי במועד הפרסום המתואר לעיל, התובע הכריז על רצונו להתמודד על ראשות העיר במערכת הבחירות שהיו עתידות להיערך באוקטובר אותה שנה.

בית משפט שלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 13-07-24641 בן עזרא נ' עיריית עכו

מפיו נרשמו באותה כתבה הדברים הבאים:

"כעת, בהיותי משוכנע לחלוטין שהאופק צופן לעיר בעיה ואיבוד כל שהשגנו לסובת גורמים לא רצויים ומאידך, אין במצא איש חזון עם אסטרטגיה, נקי כפיים, עם כישורים, קשרים וניסיון רב ומוכח, אני נאלץ להידחם להמשך העשייה לקידום העיר ומניעת הידרדרותה".

וכן:

"לא שהעיר לא טובה, מיוחדת וחשובה, אלא בגלל התנהלות בעייתית מאוד שהציבור לא מודע לה".

בתגובה לדברי התובע כפי שהובאו לעיל נמסרה תגובה מטעם הנתבעת שהיא - היא הפרסום נשוא ענייננו, בה נרשם כדלקמן:

"מי שבמשך כ- 10 שנים טרח לשכח ולפאר את ראש העירייה ואת המהפכה האדירה שהתחוללה בעיר עכו (כל עוד קיבל שכר מהעירייה) חושב לפתע כי ניתן לחלל באינטליגנציה של תושבי עכו, ושוב בדרכו היהירה והמשיחית. הפער בין סיסמאותיו המייגעות והריקות מתוכן של בן עזרא לבין בן עזרא האמיתי הוא בדיק פער של שמיים וארץ. מי שבמשך שנים התנהל בצורה חסרת אחריות, תוך רמיסת נהלים ותקנות ופגיעה בכבודם של אנשים, הותיר אחריו אדמה תרוכה ונוזקים כספיים ותדמיתיים אדירים, מעו כעת בשיא תוצפתו להטיל דופי בעובדי העירייה ובראש העיר... מעתה יש לומר, לא בן עזרא הציל את עכו, אלא עכו היא זו שהצילה את בן עזרא" (להלן - הפרסום נשוא התביעה).

עוד נרשמה בכתבה תגובה שהובאה מטעם הלשכה המשפטית של העירייה אשר היוו כר לתביעה מקבילה אחרת שהוגשה על ידי התובע ואשר נכון למועד פסק דין זה - נדחתה.

הערה לעניין הליכים נוספים שננקטו בין הצדדים בנושאים דומים/מקבילים כמפורט לעיל בין הצדדים התנהל הליך מקביל נוסף שנפתח בסמוך להליך דנן בבית משפט השלום בעכו (בפני כב' השופט בלוס) ביחס לחלק נוסף מאותה כתבה, שעניינו תלונה משטרתית שהגישה היועצת המשפטית של הנתבעת, עו"ד כנרת הדר בשם הנתבעת נגד התובע. התביעה נדחתה בפסק דין מיום 21.10.15 בהסכמת הצדדים.

למען הגילוי הנאות יצוין כי במסגרת עיון יזום בפסיקה רלבנטית במהלך כתיבת פסק דין זה הסתבר כי התובע הגיש נגד הנתבעת ונגד עו"ד הדר תביעה נוספת לפי חוק לשון הרע במסגרת ת"א (עכו) 15-01-60766, עקב פרסום נוסף בעיתון מקומי מיום 30.5.14. התביעה נדחתה על ידי כב' השופט אברהם בלוס בפסק דין מיום 16.12.16 מהנימוקים שהועלו בפסק הדין.

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 13-07-24641 בן צורא נ' עיריית עכו

פסק הדין אושר בבית המשפט המחוזי בחיפה במסגרת ע"א (חיפה) 62261-01-17 וערעור התובע נדחה.

תיאור ההליכים בתיק

בתיק דנן התקיימו מספר ישיבות מקדמיות ושתי ישיבות הוכחות. הליך גישור שהתקיים בתיק לא צלח ועל כן הוריתי על הגשת תצהירים ושמיעת הראיות.

מטעם התובע הגיש תצהיר והעיד: **התובע בעצמו**.

בנוסף זומן להעיד מטעמו דוכר העירייה בעת הפרסום: **מר שרון דהן**.

מטעם הנתבעת הגישו תצהירים והעידו: היועצת המשפטית של העירייה - **עריד כנרת הדר וראש העירייה - מר שמעון לנקרי**.

לאחר שמיעת ראיות הצדדים, הוגשו סיכומים בכתב והתיק בשל למתן פסק דין.

תמצית טענות הצדדים

התובע טוען כי הפרסום נשוא התביעה מהווה לשון הרע כמשמעות מונח זה בחוק. לטענתו יש בפרסום כדי להציגו כאור שלילי ולהעלות לגביו חשדות להתנהלות לא ראויה. עוד נטען כי הפרסום נעשה מתוך כוונה וזדון לפגוע בתובע, בתדמיתו החיובית ובסיכוייו להיבחר לראשות העיר. התובע טען עוד כי החומרה היתרה הגלומה בדברים שפורסמו טמונה בכך שהתובע הינו **דמות ציבורית מוכרת** וכי הפרסום נעשה ע"י לשכת ראש העיר והיועצת המשפטית בעיתון מקומי בעל תפוצה רחבה בעכו וסביבתה.

לעמדת התובע אין תחולה במקרה זה לאף אחת מההגנות המנויות בחוק לרבות טענת "אמת דיברתי" שלא הוכחה על ידי הנתבעת ועומדת בניגוד להצהרותיו של ראש העיר ושכחיו לפועלו והתנהלותו של התובע והאמון שראש העיר בעצמו רחש לו. עוד נטען כי התנהלות הנתבעת - שלכאורה עומדת בניגוד לעמדתו של ראש העיר ונעדרת בסיס עובדתי - הייתה נגועה בחוסר תגם לכ, זדונית ומכוונת לפגוע בשמו הטוב. התובע עתר בסיכומיו לחייב את הנתבעת לפצות אותו בגין הפגיעה בשמו הטוב בסך של 150,000 ש"ח.

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן צורא נ' עיריית עכו

בתשובה לטענות הנתבעת בכתב הגנתה טען התובע כי אין כל רלבנטיות לזהות מנסח הפרסום, אם מדובר בראש העיר בעצמו או אחר מטעמו.

הנתבעת טוענת כי לא עומדת לתובע עילת תביעה נגדה הואיל והפרסום נשוא התביעה אינו מהווה לשון הרע. לטענתה לא יזמה את הכתבה, אלא הגישה תגובתה בשני נושאים בהתאם לפניית העיתון (שרק אחד מהם נדון כאן, א.ז.). וכי והפרסום לגופו אינו אלא תגובת העירייה להכפשות התובע באופן שאינו יוצא דופן בין אנשי ציבור בתקופת מערכת כחירות. הנתבעת טוענת כי הייתה מחויבת להגן על שמה הטוב ועל שמם הטוב של עובדיה בשים לב לאמור בכתבה האמורה מפי התובע וכי גם מטעם זה אין לראות בפרסום משום לשון הרע כמשמעה של זו בחוק.

עוד נטען כי לראש העיר בעצמו לא הייתה יד בפרסום נשוא התביעה משני טעמים: הראשון - מאחר וראש העיר שהה בתקופה הרלבנטית לכתב התביעה בביתו בעקבות ניסיון התנקשות בו שאירע ביום 22.3.13; השני - מאחר ודוברות העירייה היא הגורם האמון על ניסוח ושליחת תגובות לכלי התקשורת והדברים אף צוינו בכתבה ככאלה שהועברו מטעם לשכת ראש העיר.

עוד נטען כי בבסיס התגובה שנמסרה עמדו אי סדרים קשים וחמורים ביותר שנתגלו למיטב ידיעת הנתבעת בעבודתו של התובע. זאת כשים לב לדרישות שונות שהתקבלו מטפקים וקבלנים שונים, אשר הועסקו ע"י הנתבעת כפרויקטים עליהם היה אמון. לטענתה, כתוצאה מדרישות אלה התברר שהתובע פעל במקרים רבים בניגוד לנהלים ובהעדר סמכות, ללא אישורם של הדרגים המחייבים בעירייה. עוד נטען כי הדברים הגיעו לכדי שיא נכון למועד פרסום הכתבה, מועד שבסמוך אליו הגיע מידע לידי עו"ד הדר ומסמכים מהם עלה לכאורה כי התובע ביצע עבירות פליליות במסגרת ביצוע הפרויקט של הקמת המצבה בעכו לזכרו של עמוס ברנס.

לחלופין, הנתבעת טוענת לתחולת ההגנות שבסעיפים 14 ו-15 לחוק. נטען כי נוכח אי סדרים קשים וחמורים שהתגלו בעבודתו של התובע, שהינו דמות ציבורית בעיר עכו, אין חולק שהייתה תועלת ציבורית בפרסום הדברים נשוא התביעה. עוד נטען כי הפרסום נעשה ע"י דובר העירייה בתום לב ולא תרג מן הסביר בנסיבות המקרה.

לעמדת הנתבעת התובע לא הצליח להוכיח נזק כלשהו ומכל הנימוקים - דין התביעה להידחות.

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

תמצית ההכרעה

לאחר עיון בכתבי הטענות שהוגשו על נספחיהם, בכתבי הסיכומים, שמיעת העדים מטעם הצדדים ובשים לב למכלול הנטיבות העובדתיות והמשפטיות כותק זה - דין התביעה להידחות. להלן הנימוקים.

ראוי לציין כי מאחר והתובע בחר לפצל את תביעתו ביחס לאותה כתבה לשני הליכים נפרדים, שהאחר הסתיים עובר להליך המתנהל בפני בדחיית התביעה, הרי במהלך שמיעת הראיות נעשה עירוב מסוים בין שתי התביעות או שני רכיבי הפרסום. בהחלטה קודמת כבר נקבע כי הליך זה יעסוק רק באותם חלקים בפרסום המתבררים במסגרת תביעה זו.

העדויות מטעם הצדדים

הגם שההכרעה בתיק מסוג זה הינה משפטית בעיקרה, הרי שיש מקום ליחד מספר מילים לעדים שהובאו מטעם הצדדים. מטעם התובע הגיש תצהיר והעיד **התובע**.

התובע בתצהירו חזר על הדברים כפי שצינו בכתב התביעה מטעמו והוסיף כי במועד בו היה אמור לפרוש לגמלאות, ערכה עיריית עכו מאמץ על מנת לאפשר המשך עבודתו בשירותה לרבות פנייה לבג"צ. התובע הזכיר נתונים שהועלו על ידי העירייה במסגרת העתירה לבג"צ לרבות שבחים אודות פעילותו ונחיצותו בתחומים שונים ולגבי כישוריו בתחום החברה, יחסי האנוש וההיכטים המקצועיים עליהם היה אמון.

לעמדת התובע השינוי שחל בעמדת העירייה כלפיו נובע אך ורק מכך שהתובע ביקש להתמודד בבחירות על ראשות העיר כנגד ראש העיר המכהן, מר לנקרי, וכי הדברים אף התגלגלו למסכת ארוכה של תלונות שווא, תביעות שווא והאשמות שווא, כהגדרתו, ביחס לפעולות שונות שבוצעו על ידו ולטעמו ללא רבב.

התובע טוען כי מדובר ברדיפה אישית של ממש כשהפרסום נשוא התביעה מהווה חלק ממנה והיווה גורם משמעותי בפגיעה בהתמודדותו ואף ביזה אותו בפני תושבי העיר והסביבה.

לעניין טענות הנתבעת לפיהן ראש העיר לא היה מעורב בפרסום, טוען התובע כי הדברים אינם נכונים בשים לב לכך שראש העיר לאחר התאוששותו הראשונית שב לטפל בענייני העיר מביתו לרבות מתן ראיונות וכד.

בית משפט שלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

הגם שעדותו של התובע ניתנה באופן נינוח ושוטף הרי שתוכנה לגופו היה מתחמק לעיתים קרובות והתובע נמנע פעם אחר פעם מלהשיב על שאלות שנשאל באופן ענייני אלא בתשובות ארוכות ומפורטות שבחלקן לא היה בהן כדי לתרום לבירור המחלוקת בתיק זה. עוד יצוין כי נתונים שונים שהוצגו על ידו כמעין "עובדות" לא נתמכו בראיות שהוצגו מטעמו כך לדוגמא עצם הקישור בין הכתבה ובין כמות הקולות שקיבל וכי"ב. כך גם לעניין הטענות לעניין ניהול ענייני העיר מביתו - נתון שהגם שהתובע ייחד לו חלק ניכר בטיעונו לא מצאתי כי היה בו כדי להשליך על הקביעה כאן.

מטעם התובע זומן להעיד דובר העירייה, **מר שרון דהן**. העד נחקר בתקירה ראשית על ידי כ"כ התובע ולאחריה ויתר כ"כ הנתבעת על תקירתו הנגדית. העד העיד בצורה נינוחה, ברורה ושוטפת ומצאתי לתת בעדותו אמון מלא. בחקירתו הסביר העד כי קיבל מהעיתון המדובר פנייה למתן תגובה ביחס לאמור בכתבה, ניסח את התגובה ולאחר שקיבל את אישור מנכ"ל העירייה - הפיץ את התגובה לפונה. העד הסביר כי הפנייה כללה התייחסות לשני נושאים כאשר ביחס לאחד מהם (שאינו מתברר בהליך זה) התקבלה תגובת המחלקה המשפטית ואילו ביחס לנושאים הכלולים בתביעה זו התנהל הוא אל מול מנכ"ל העירייה בהעדרו של ראש העיר מסיבות רפואיות באותה עת. העד הסביר כי בשים לב למצבו הרפואי של ראש העיר לא מצא להטריחו בתגובה המתוארת והתנהל אל מול מנכ"ל העירייה כמקובל. ביחס לנושאים אחרים אודותיהם נשאל ענה העד כמיטב יכולתו וזכרונו ולא מצאתי כי אי ידיעתו פרטים כאלה ואחרים היה בה כדי לפגוע בעדותו.

מטעם הנתבעת העידו גם ראש העיר, **מר שמעון לנקרי**, והיועצת המשפטית של העירייה, **עו"ד כנרת הדר**.

עדותו של ראש העיר ניתנה באופן שקול וענייני וניכר היה בה כי מתד הוא אינו חולק על תרומתו של התובע לעיר במהלך שנות עבודתו מתד ומנגד יצא חוצץ כנגד טענות התובע כפי שהועלו בכתב שהתפרסמה ופגיעתו בעיר וכעובדיה. לא מצאתי סתירה או פגם בעניין זה. מצאתי את עדותו כמהימנה ואני מקבלת את האמור בה לרבות לעניין מידת מעורבותו בפעולות שונות שנעשו בעירייה בתקופת פציעתו, לרבות ביחס לפרסום נשוא התביעה. עוד יצוין כי ראש העיר הבהיר כי על אף שהפרסום לא נעשה בהתייעצות עמו בנסיבות המקרה הרי שהוא מגבה את הפרסום ואת הגורמים בעירייה שמסרו את הדברים.

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

עדותו של עו"ד הדר הייתה רהוטה, שוטפת ומפורטת וגם בה מצאתי לתת אמון מלא. ניכר היה כי העדה בקיאה מאוד בפרטים השונים שהוצגו על ידה ביחס להתנהלות התובע וגם היא ציינה כי היא אינה מכחישה את תרומתו לעיר עכו ואת רצונו לתרום לטובת העיר תוך שהיא מבחינה בין עצם הרצון ובין נושא ההקפדה על הנהלים אגב מימוש אותו רצון, ונתנה דוגמאות שונות לדברים במסגרת עדותו כמענה לשאלות ב"כ התובע. כאמור נתתי אמון בעדותה לרבות לעניין הנתון כי היא מסרה את הדברים מפי הלשכה המשפטית (שנדונו בהליך אחר) וכי לא הייתה מעורבת בניסוח הדברים ביחס לפרסום נושא התביעה כאן.

יובהר כי במסגרת חקירתה בבית המשפט הובהר כי מדובר בנושאים שכבר נשאלו ונדונו בהליך המקביל והפרוטוקול מדבר בעניין זה בעד עצמו.

לשון הרע - המסגרת הנורמטיבית

חוק איסור לשון הרע יוצר איוון סטטוטורי בין הזכות לשמו הטוב של האדם לבין חופש הביטוי. הדברים נקבעו בשורה ארוכה של פסקי דין.

בית המשפט המחוזי בחיפה בע"א (ח"י) 62261-01-17 ישראל בן עזרא נ' עיריית עכו (פורסם בבב, פסק דין מיום 3.7.17) קבע כי:

"חוק איסור לשון הרע יוצר איוון עדין בין זכויות ואינטרסים כבדי משקל העלולים להיות לעתים מנוגדים: הזכות לשם טוב מן הצד האחד והזכות לחופש הביטוי מן הצד האחר (ראו לדוגמא: ע"א 751/10 פלתי נ' דין-אורבך (8.2.2012); ע"א 89/04 נדלמן נ' שרנסקי (14.8.2008)). בית המשפט קבע לא אחת כי חן הזכות לחופש הביטוי וחן הזכות לשם טוב נגזרות - בשיטתנו - מן ההגנה על אותה זכות יסוד, היא כבוד האדם (ראו: ע"א 10520/03 גביר נ' ונקנר (12.11.2006); ע"א 6871/99 רינת נ' רום, פ"ד נו(4), 72, 91). נאמר כי הזכות לשם טוב נרעה להגן על ההערכה העצמית ועל כבודו של אדם, ומבוססת על הצורך האנושי בהערכה פנימית, כגאווה אישית ובהכרה חברתית (ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב (12.12.2006)). בע"א 214/89 אבריר נ' שפירא, פ"ד מנ(3), 840 ציין בית המשפט (בעמ' 856) כי "כבוד האדם ושמו הטוב חשובים לעתים לאדם כחיים עצמם, והם יקרים לו לרוב יותר מכל נכס אחר". מצדו השני של המתרס ניצבת הזכות לחופש הביטוי שאין צורך להכביר מלים לגבי מעמדה וחשיבותה בשיטתנו המשפטית. נאמר לגביה כי היא חיונית להכטחת תקינותו של ההליך הדמוקרטי, הכני על הבעת הרצון והדעה החופשית של כל אדם. עוד נקבע כי חופש הביטוי "מהווה יסוד רעיוני ומעשי לשלטון הנבחר בבחירות חופשיות, בהליך שעיקרו חופש הדעה והבחירה" (ע"א 89/04 הנ"ל).

כאמור, לעתים נמצאות הזכות לחופש הביטוי והזכות לשם טוב במתח וכל אחת מהן מושכת לכיוון שונה. החוק מאזן בין הזכויות המתנגשות בין היתר על ידי

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

הקביעה כי במקרים מסוימים חצויק הזכות לחופש הביטוי את הפגיעה בשמו הטוב של אדם.

הוראותיו של החוק מבטאות את נקודת האיזון בין שתי הזכויות, של חופש הביטוי ושל הזכות לשם טוב, כאשר זכויות אלה מתנגשות ביניהן. עוולה של לשון הרע מתגבשת בהתקיים שני יסודות עובדתיים מצטברים: יסוד "הפרסום" ויסוד "לשון הרע".

סעיף 1 לחוק מגדיר מה אותה "לשון הרע" שפרסומה עלול:

- י" (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצידם.
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו.
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלה ידו או במקצועו.
- ..."

סעיף 2 לחוק מגדיר מהו פרסום לצורך חוק זה. בענייננו דומה כי אין מחלוקת כי פרסום חגובה לכתבה בעיתון תוכל להיחשב כפרסום בהתקיים יתר הנסיבות הרלבנטיות ועל כן הדיון בעצם יסוד זה נראה מובן מאליו.

על מנת לבחון האם פרסום כלשהוא עונה על הגדרת "לשון הרע" נדרש בית המשפט למבחן בן ארבעה שלבים:

- בחינת התיבה/הביטוי המהווים לשון הרע על פי הסענה על פי אמות מידה אובייקטיביות של האדם הסביר בנסיבות העניין ועל פי לשון הפרסום;
- האם ניתן לקבוע שמדובר בביטוי שהחוק התכוון להטיל חבות בגינו מתוך ראיית תכלית החוק והאיזונים בינו ובין אינטרסים אחרים;
- בהנחה ששני התנאים הראשונים מתקיימים הרי שבשלב השלישי יבחן קיומן של ההגנות הקבועות בחוק;
- סוגיית הפיצויים/הנזק.

ר' לעניין זה ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558, בעמ' 568 שם נקבע כי:

"ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים: בשלב הראשון, יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה המקובלות

בית משפט שלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 13-07-24641 בן עזרא נ' עיריית עכו

על האדם הסביר, כלומר יש לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת... בשלב השני, יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק. בשלב השלישי, כחנחה שעברנו את המשוכה השנייה, יש לברר אם עומדת למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק. השלב האחרון הוא שלב הפיצויים."

במסגרת השלב הראשון ביחס לפרשנות הפרסום, החילה הפסיקה מבחן אובייקטיבי וקבעה כי:

"אין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים מאידך גיסא. המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדין, המשמעות, שקורא סביר היה מייחס למלים". (ר' ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2) 333, בעמ' 337; ע"א 7380/06 דרור חוטר-ישי נ' מרדכי גילת, פסקה 49 (פורסם 2.3.11).

שיקול נוסף שיש לבחון הוא זהותו של הנפגע מאותו פרסום. כך מאחר והפסיקה מייחסת חשיבות לעובדת היותו של התובע משום דמות ציבורית:

"שיקול חשוב נוסף שיש לשקול במסגרת זו הוא זהות הנפגע מן הביטוי, וביתר דיוק, היותו איש ציבור, דמות ציבורית או אדם פרטי" (ר' ע"א 9462/04 בן ציון מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ, ס(4) 13, בסעיף 16).

בהקשר זה נפסק כי, באיזון הראוי בין חופש הביטוי לבין השם הטוב, כאשר מדובר בדברי ביקורת על איש ציבור, הנטייה היא להעניק משקל מוגבר לחופש הביטוי לעומת שמו הטוב של איש הציבור:

"גופים ואנשים, הנחשבים כמשורות ציבוריות, או בתפקידים של ציבור עניין בהם, נוטלים על עצמם מעצם מעמדם ותפקידם סיכונים הקשורים בהתנהלות לשמם הטוב. כמובן, אין בכך כדי להצדיק פגיעה בשם הטוב, שהוא חיקר בגנטיהם, אך יש בכך כדי להחליש את המשקל שיש ליתן לשיקול זה ביחס לחופש הביטוי" (ע"א 214/89 אריה אבנודי נ' אברהם שפירא ואח', פ"ד מג(3) 840, פסקה 25).

ועוד נקבע בהקשר זה:

"לגבי תביעות לשון הרע שעניינן אנשי ציבור, מן הנכון שאלו יהיו ערוכים לספיגת ביקורת רבה יותר כלפיהם מאשר האדם מן השורה. זהו מחיר היחשפותם האישית לציבור והפרסום רבים, בכתב או בעל פה, של דבריהם" (ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו(5) 355).

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

על הטעמים העומדים מאחורי הסטת נקודת האיזון וההגנה על חופש הביטוי, שעה שמדובר בפרסום המתייחס לדמות ציבורית, עמד בית המשפט בע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב (פורסם בנבו, 12.12.06), כדלקמן:

"נטייה זו הצדקות שונות ומגוונות לה: היותה של הביקורת על דמויות ציבוריות חיונית לשם קיומו של ממשל דמוקרטי תקין, אם כהיבט של מימושה של זכות הציבור לדעת, אם מפני שהשיח הציבורי בנוגע להן מאפשר גיבוש עמדות ותמישות עולם (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, 621 (2002). להלן: עניין אפל; בג"ץ 6218/93 הנ"ל, עמ' 549; עניין אבגרי, עמ' 863; איש הציבור נתפש כגיש לכלי התקשורת ויכול להגיב על הטענות נגדו; ובנוסף, יהיה מי שיטען כי עצם הכניסה לחיים הציבוריים כרוכה במעין ריתור משתמע, או בהסכמה, של איש הציבור להיחשף לעין הציבור ולביקורתו".

הדברים מקבלים משנה תוקף גם, כאשר מדובר בפרסום שנעשה בתקופת בחירות. במקרה כזה נקבע, כי המשקל של הזכות לחופש הביטוי מתחזק עוד יותר:

"כאשר מדובר בהתבטאויות המהוות חלק ממערכת בחירות, כאשר מטבע הדברים, המתמודדים לתפקיד הנהגה של ארגון ציבורי, נהוגים לעתים להסית דברי ביקורת חריפים זה בזה, ובעיקר, בחברי ההנהגה הקיימת שהם שואפים להחליפה. האדם הסביר אינו נוטה לייחס משקל רב להאשמות המועלות במסגרת מערכת בחירות, מתוך הנחה כי מדובר בחלק בלתי נפרד ממערכת פוליטית בין מתמודדים על ההנהגה. על כן, לא כל פרסום שעלול להיחשב כלשון הרע בימי שיגרה, ייחשב ככזה בזמן ניהולה של מערכת בחירות סוערת" (ת"א (ת"א) 64122/06 אנשל אשכנזי נ' יואב שמחי, בפסק' 7 (פורסם בנבו, 6.1.09)).

עוד נפסק בעניין זה:

"אנו מדברים על ידיעה, שהתייחסה לאיש ציבור, בעיצומה של מערכת בחירות, שבה מתלחטים היצרים מטבע הדברים, ובמסגרת זו עשויה נקודת האיזון שבין חופש הביטוי לבין זכותו של אדם לשם טוב לנוע קמעא של חופש הביטוי, ואם תרצו- זכותו של הציבור לדעת מה טיבו של המועמד לראשות העיר" (ר' ע"א (נצרת) 13/10 שמעון גפסו נ' רונן פלוט, בפסק' 13 (פורסם בנבו, 13.9.10)).

בצד זאת ברור, כי "גם לפוליטיקה יש גבולות" וכי "שמו הטוב, וכבודו של אדם המתמודד בבחירות אינם הופכים הפקר ומרמס רגל לכל אדם המתנגד לו פוליטית" (אורי שנהר דיני לשון הרע, בעמ' 75 (נבו הוצאה לאור בע"מ, תשנ"ז - 1997). גם איש ציבור חרד לשמו הטוב, שהוא נכס יקר, ומגיעה בו עלולה להסב לו נזק רב (ת"א (עכו) 60766-01-15 ישראל בן עזרא נ' עיריית עכו, בפסק' 29 (פורסם בנבו, 16.12.16)).

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

מן הכלל אל הפרט

על רקע הדברים המפורטים לעיל ובפריזמה של איש ציבור - כפי שהתובע בעצמו מציג ותופס את עצמו - המצוי בשלבים ראשונים של מערכת בחירות כעולה מהכתבה עצמה, יש לבחון האם הפרסום נשוא התביעה עולה כדי "לשון הרע" כמשמעותו בחוק, אם לאו. ככל שייקבע כי הפרסום מהווה לשון הרע יהיה צורך לבחון את יתר השלבים.

בפרסום נשוא התביעה נאמר על התובע כי דבריו נאמרים בדרך יהירה ומשיחית, וכי הפער בין סיסמאותיו המייגעות והריקות מתוכן ובין התובע עצמו הוא פער של שמיים וארץ. בנוסף, יוחסה לתובע התנהלות חסרת אחריות במשך שנים, תוך רמיסת נהלים ותקנות ופגיעה בכבודם של אנשים, הותרת אדמה חרוכה ונוזקים כספיים ותדמיתיים.

אין מחלוקת במקרה דנן כי מדובר בפרסום כמשמעותו של ביטוי זה בסעיף 2 לחוק. זאת מאחר שהדברים שיוחסו לתובע פורסמו בעיתון מקומי המופץ בעיר עכו והסכיבה, והגיעו לידיעת אנשים אחרים זולת התובע.

כאן המקום לציין כי אין כל השלכה בענייננו לזהותו של מנסח הפרסום ושולחו. דובר הנתבעת, מר שרון דהן, אישר במהלך עדותו כי הוא זה שניסח את הפרסום נשוא התביעה וכי הדברים פורסמו לאחר אישורו של מנכ"ל העירייה, בהעדרו של ראש העיר (סע' 21-30, בעמ' 18 לפרוטוקול הדיון מיום 21.9.16). מר לנקרי מצידו חזר והדגיש בעדותו כי הוא עומד מאחורי הדברים שיוחסו לתובע באותו פרסום (סע' 3-6 בעמ' 33; סע' 7-8 וסע' 17-18 בעמ' 37 לפרוטוקול הדיון מיום 15.12.16). עמדת ראש העיר אף הייתה כי תגובת הנתבעת הייתה לגיטימית בנסיבות העניין (סע' 12-13 ו-1 סע' 24-26 לתצהיר מר לנקרי). משכך הם פני הדברים, הרי שנראה כי אין עוד נפקות לעניין זהותו של מנסח התגובה.

משעה שנקבע כי מתמלא יסוד ה"פרסום" כאמור, השאלה המצריכה הכרעה בענייננו היא האם הפרסום נשוא התביעה מהווה לשון הרע.

אומר כבר עתה, כי לאחר בחינת הפרסום בהתאם להוראות החוק ולאור ההלכות המפורטות לעיל, במסגרת עריכת האזון בין הזכויות המתנגשות של חופש הביטוי ושל זכותו התובע כאיש ציבור לשם טוב, לא מצאתי בדברים שהפנתה הנתבעת לתובע בפרסום נשוא התביעה משום לשון הרע במובן המצדיק הגנה על פי החוק ואסביר.

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

יתכן שהפרסום כלל דברים אשר על פי מובנם הרגיל, הטבעי והמקובל של האדם הסביר, יש בהם כדי להציג את התובע באור שלילי, להטיל דופי בהתנהגותו וליחס לו התנהלות בלתי ראויה. כך שיעלה בדעתו של האדם הסביר מקריאת הפרסום שהתובע, בין היתר, חרג מסמכויותיו במסגרת תפקידו, לא פעל בהתאם לנהלים הפנימיים של העירייה וגרם בכך לנזקים כספיים ואחרים. עם זאת, כמפורט לעיל, על מנת שביטוי מסוים יחשב לשון הרע הוא חייב לכלול ביטויים פוגעניים, אשר עוברים את רף הביטוי המותר.

השוואת הביטויים שנעשה בהם שימוש במקרה זה בפני עצמם, ואף אל מול מקרים אחרים שנדונו בפסיקה, מעלה כי לא ניתן לקבוע שיש בדברים שיוחסו לתובע בפרסום שבמחלוקת משום פרסום לשון הרע לפי החוק.

גם אם הלשון בה נקטה הנתבעת בתגובתה הינה לשון חריפה הרי שאין באותן התבטאויות כדי לעמוד ברף הנדרש לקביעת לשון הרע בשים לב ללשון החוק ומכלול נסיבות העניין. נזכיר כי לשון הרע צריכה להיות כזו שבמבחן אובייקטיבי יהיה בה כדי: **"להשפיל את התובע בעיני הבריות, לעשותו מטרד לכזו או ללעג מצדו"** כהגדרת החוק. לאחר בחינת הדברים הרי שלא מצאתי כי באותו פרסום נחצה אותו רף נדרש או נחצו אותם "קווים אדומים" המעבירים את הקוורא הסביר מתחום הגנתו של חופש הביטוי אל מעבר לסף ההכפשה והביזוי אשר יכולים לבסס עילה של לשון הרע.

עוד יצוין כי אין בפרסום ובהצגתו משום ייחוס זיקה פלילית למעשיו של התובע ובמכלול הדברים ובבחינת תיבות הביטויים עצמם בראי הגנת המחוקק ופרשנות הפסיקה אקבע כי יש לראות את הפרסום באופן בו נוסח ככזה הנופל במתחם הסבירות ואינו חורג מעבר לכך (ראו והשוו: ע"א (חי') 53416-01-13 שמעון לנקרי נ' שלמה בן גלים פדידה (פורסם בנבו, 31.5.15, להלן - עניין בן גלים).

בעניין בן גלים אישר בית המשפט המחוזי בחיפה, מפי כב' השופט טובי, את קביעת בית משפט השלום לפיה אין לראות בדברים שפורסמו ביחס לראש העיר עכו, מר שמעון לנקרי, משום דברים העומדים ברף הדרוש להיחשב כלשון הרע. באותו עניין פרסם הנתבע באתר אינטרנט מכתב המופנה לראש העיר שכלל בין היתר את הדברים הבאים:

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

"אתה מביא עובדים בכירים מלומדים, בעלי דרגות מצה"ל ולאחר מספר חודשים אתה ממציא עליהם כינויים שנשמעים במסדרונות העירייה חורק אותם מתפקידם כפי שעשית עם הפקידות הבכירה בעירייה מקרב תושבי עכו שרמסת את כבודם ואילצת אותם לפרוש מתפקידם. אתה משלם פעמיים משכורת על אותה משרה. אתה מתנהג כמו לפי המשפט "אני ואפסי עזר" נהג בכספי העירייה במקרים לא מעטים כמתנהג בעלים. עשית כל כך הרבה שגיאות עם אנשים בעכו והכל רשום בדרכי הימים של עכו. לא רחוק היום ששלטתך ייפול וחברך ומקורבך יהפכו לידיך. בקרוב הציבור יידע ולא ממני על אינספור מעשים פסולים ויוזכחו לדעת מי אתה".

כאמור, באותו ענין נקבע כי על אף לשון הדברים הרי שבחינתם בראי המבחנים שפורטו לעיל מעלה כי אין בהם את העוצמה הנדרשת לקביעה כי מדובר בלשון הרע:

"עוצמת הדברים אינה מגיעה כדי לשון הרע בשים לב למעמדו הציבורי הרם של ראש חרשות, שמעצם תפקידו חשוף לביקורת שאפשר ולעתים היא קשה, נוקבת ואף ארסית. זהו מחיר שעל איש הציבור לשאת שעה שהוא נכנס לדירה הציבורית. לא מדובר בהתלהמות שלוחת רסן או באמירות קיצוניות בחומרתן, כאלה המצדיקות פגיעה בחופש הביטוי" (סעיף 17 לפסק הדין בענין בן גלים).

בהיקש לענין שבפנינו אני סבורה כי גם בעניינו מדובר בדברי ביקורת על אופן מילוי תפקודו של התובע אצל הנתבעת ועל פעילותו הציבורית שאין בהם משום חציית קודים אדומים. גם אם הביקורת הועלתה בלשון חריפה הרי שעדיין ניתן לראות בה סבירה ולגיטימית בשים לב לכך שהביטויים הופנו לאיש ציבור. אזכיר כי אין מחלוקת בין הצדדים אודות היותו של התובע דמות ציבורית, הרואה עצמו כמועמד לראשות העיר. לעמדתו של התובע עצמו הוא דמות ציבורית מוכרת ברמה הבינלאומית, הלאומית והעירונית (סעיף 30 לסיכומים). התובע גם שימש בזמנים הרלבנטיים לתביעה בתפקיד בכיר אצל הנתבעת (יועץ בכיר לראש העיר) אשר במסגרתו קידם פרויקטים שונים בעלי חשיבות ציבורית וכל אלה מעמידים אותו, לשיטת שני הצדדים, כדמות ציבורית.

דווקא בראי התובע כדמות ציבורית לא שוכנעתי כי עוצמת הדברים שיוחסו לתובע מגיעה כדי לשון הרע בשים לב למעמדו הציבורי של התובע מאחר:

"שמעצם תפקידו חשוף לביקורת שאפשר ולעתים היא קשה, נוקבת ואף ארסית. זהו מחיר שעל איש הציבור לשאת שעה שהוא נכנס לדירה הציבורית. לא מדובר בהתלהמות שלוחת רסן או באמירות קיצוניות בחומרתן, כאלה המצדיקות פגיעה בחופש הביטוי" (ע"א 53416-01-15 שלעיל, במסק' 17).

במקרה כזה, נקבע שבית המשפט יעדיף לקבוע ש:

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 13-07-24641 בן עזרא נ' עיריית עכו

"הפרסום בעניינו של איש הציבור אינו פרסום פוגעני שנופל תחת ההגדרה של לשון הרע. כאמור, אדם חלוקה על עצמו תפקיד ציבורי יודע מראש שהוא מעמיד את עצמו ואת פועלו לביקורת. הביקורת היא חלק בלתי נפרד מהתפקיד והחשיפה הציבורית, ואין לראות בה, בדרך כלל, פרט למקרים חריגים וקיצוניים, כפרסום של לשון הרע".

(ר' ת"א (פ"ת) 4639/08 ד"אל אחרק נ' שרה סלע (פורסם בנבו, 29.7.14); וגם ת"א (ת"א) 40428-09-12 חגי אפרתי נ' חנה אייזנמן (פורסם בנבו, 8.9.13)).

הדברים מקבלים משנה תוקף גם שעה שעסקינן בפרסום המתייחס לאיש ציבור בסמוך לקיומן של בחירות. במקרה דנן, הכתבה פורסמה בעקבות הצהרותיו של התובע על התמודדותו בבחירות לראשות העיר עכו מול מר לנקרי. היות שמערכת הבחירות וההתמודדות הגלומה בה היוו חלק עיקרי באותו פרסום, ועמדו ברקע הפרסום, הרי שהאדם הסביר הקורא את הדברים יביא בחשבון שהם נאמרו כחלק מוויכוח פוליטי לגיטימי בין המתמודדים. האדם הסביר שמעיין בפרסום אף יניח כי עסקינן בהתבטאויות שאינן אובייקטיביות, הבאות על מנת לשרת אינטרס ספציפי של אותו מועמד בבחירות.

יפים לעניינו הדברים שנאמרו בת"א (פ"ת) 4639/08 שלעיל:

" המתמודדים לתפקיד הנהגה של ארגון ציבורי, נוהגים לעתים להטיח דברי ביקורת חריפים זה בזה. אדם סביר...אינו נוטה לייחס משקל רב להאשמות המועלות במסגרת מערכת בחירות, כאשר הוא מניח, שמדובר בחלק בלתי נפרד ממערכת פוליטית בין מתמודדים והטובים אותם".

(ראו לעניין זה גם: ת"א (ת"א) 67115/07 שי דבורה נ' איציק ציור, בפסק' 12 (פורסם בנבו, 18.10.09); ת"א (ת"א) 64122/06 לעיל)).

ראוי להדגיש גם כי הדברים שיוחסו לתובע בפרסום נשוא התביעה לא נאמרו בחלל ריק אלא על רקע התבטאויותיו הקודמות של התובע כלפי הנתבעת ועובדיה במסגרת אותה כתבה ממש ולדברים נודעת חשיבות בעת בחינתם בראי תביעת לשון הרע.

התובע באותה כתבה ייחס לנתבעת התנהלות בעייתית, שהציבור לא מודע לה. כן, על עובדיה נאמר, בין היתר, שאין ביניהם איש חזון עם אסטרטגיה, נקי כפיים עם כישורים וניסיון. התובע לא התכחש לדבריו ומרגע פרסומם הוא בחר בזה להעמיד את עצמו בעין הסערה הציבורית והביקורת הציבורית. יש בכך כדי להשליך במידה רבה על בחינת השאלה אם בפרסום נשוא עניינו יש משום לשון הרע.

כפי שנקבע בע"א (חי') 120/08 חנן ברג נ' ישראל בן עזרא, בפסק' 17 מפי כב' השופט סוקול (פורסם בנבו, 2.3.09):

בית משפט שלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' ציריית עכו

"כאשר אדם מבקש להיות מעורב בעסקי ציבור, גם אם הינו פועל ללא תפקיד ציבורי רשמי; כאשר הינו מותח ביקורת על אנשי ציבור ופעילותיהם; וכאשר הוא עושה זאת לעיני הציבור כולו (להבדיל מתלונות לגורמים מוסמכים או פניות פרטיות וכדומה), עליו להביא בחשבון כי דבריו עשויים לגרום תגובות וביקורות גם כלפיו".

בהקשר זה נקבע עוד:

"כידוע, הקביעה כי פרסום מהווה הוצאת לשון הרע אינה נלמדת אך מן המילים הפוגעניות כעומדות לעצמן, בפני עצמן. היא נלמדת בראש ובראשונה ממכלול הנסיבות שסבבו את הפרסום. לא המילים לעצמן יוצרות את לשון הרע אלא הקונטקסט הנסיבות, המצייקים למסכת העובדות את עוצמתה, את צבעיה, את טעמה וריחה. לא לחינם נקבע טיבו הדיכתי של הפרסום בהתאם למובנן הטבעי והרגיל של המילים, כמו-גם על פי הקשר הדברים... בדרך זו זוכה חופש הביטוי להגנה מהותית, תוך יכולת "לטנן" ביטויים שאין כל אינטרס ממשי בהגנה עליהם חרף הפגיעה שהם נושאים עימם, מחמת שאין בהם כדי לקדם או להגשים כל ערך מערכי הדמוקרטיה".

(רע"א 2572/04 דפאל פריג' נ' "כל הזמן", במסק' 23 (פורסם כנבו, 16.6.08); ראו גם: ע"א (חי') 4438/07 יוסי דואק נ' גבי בן גלים (פורסם כנבו, 25.6.08)).

דוגמא למקרים בהם ניתן לראות כי ביטויים דומים או שווים בעוצמתם לא הוכרו על ידי בתי המשפט כלשון הרע ניתן לראות לדוגמא בע"א (חיפה) 120/08 ברג נ' בן עזרא (פורסם כנבו, פסק דין מיום 1.3.09) שאוזכר לעיל.

כך גם בע"א 4456-12-09 שי דבורה נ' איציק צידר (פסק דין מיום 20.10.10) נדון ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בתל-אביב יפו, אשר דחה את תביעת המערער שהוגשה כנגד המשיב בגין פרסום לשון הרע. הצדדים באותו מקרה כיהנו במועדים הרלבנטיים כחברי מועצת העיר קריית אונו. המשיב כיהן גם בתפקיד יו"ר המתנ"ס בקריית אונו. במסגרת מכתב שהגיש המשיב למערער - בגינו הוגשה התביעה - ציין הוא כי:

" צר לי שגם למתנ"ס הנך מכניס את הפוליטיקה. צר לי שגם לוחץ התרבות העירונית אתה מכניס את צדדי האופי הנקמני והתכבני שלך. אך במיוחד צר לי שהינך מנסה למנות לתפקיד חבר מועצה שבעיני (ואני בטוח שגם בעיניך) אינו אמין, אינו נאמן, אינו מאוזן בהתנהגותו וכדעתי ולבטח אינו מתאים מקצועית וניהולית לתפקיד יו"ר מתנ"ס קריית אונו".

בהתייחס לתוכן המכתב ציין בית המשפט כי הפרסום הינו פועל יוצא של מאבק פוליטי בין שני אישי ציבור וכשבדברי ביקורת שכאלו, הנטייה ליתן משקל מוגבר לעקרון חופש הביטוי מול עקרון

בית משפט שלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן צורא נ' עיריית עכו

הגנה על שמו הטוב של איש הציבור. בית המשפט קבע כי אין בייחוס התכונות של חוסר אמינות ונאמנות או אי התאמה מקצועית משום לשון הרע אלא כביקורת חריפה אך לגיטימית, אשר נתפסת כחלק מוויכוח פוליטי לגיטימי ועל כן אין בכוחה להשפיל או לבזות את המערער. מנגד קבע בית משפט השלום כי הביקורת לפיה המערער "אינו מאוזן בהתנהגותו" חורגת מביקורת רגילה ויש בה כדי להשפילו ולבזותו. בהינתן ההגנה הקבוצה בסעיף 15(4) לחוק, נדחתה באותו ענין תביעתו של המערער.

לסיכום פרק זה אקבע כי בחינת שני השלבים הראשונים במבחן בן ארבעת השלבים שצוין לעיל, מובילים למסקנה כי דין התביעה להידחות.

התיבות והביטויים בהם נעשה שימוש, בנסיבות העניין, האדם העומד במרכז הפרסום כדמות ציבורית והפרסום עצמו, כל אלה אינם מצדיקים קביעה כי מדובר בלשון הרע כמשמעה בחוק. בכל מקרה אין מדובר בפגיעה שהמחוקק התכוון להעניק הגנה בגינה בשים לב לעקרון חופש הביטוי, להיות הגורם הנפגע על פי הטענה דמות ציבורית המצויה במערכת בחירות, ולמכלול נסיבות הפרסום לרבות אמירותיו של התובע באותה כתבה ממש על עיריית עכו ועובדיה.

משכך דין התביעה להידחות.

הגנת תום הלב

על אף המסקנה אליה הגעתי כאמור לעיל ומטעמי זהירות אתייחס בקצרה לסוגיית ההגנות הקבוצות בחוק הרלבנטיות למקרה דנן כפי שהועלו על ידי הנתבעת.

בהקשר זה אציין כי על פני הדברים נראה שעומדות לנתבעת הגנת תום הלב שבסעיף 15(4) ובסעיף 15(10) לחוק.

כאמור, הגנת תום הלב המעוגנת בסעיף 15 חלה בהתקיים שלושה תנאים הקבוצים בהוראה זו. הראשונה, מדובר בהתבטאות שהינה בגדר "הבעת דעה"; השנייה, הבעת הדעה נסכה על התנהגות בקשר לעניין ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של נושא התפקיד הציבורי; השלישית, הפרסום נעשה בתום לב.

ההגנה הנ"ל אינה מותנית בכך שתוכן הפרסום המשמין היה אמת ואף אינה מותנית בכך שבפרסום היה עניין ציבורי (ד"נ 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח', פ"ד לב (3) 337, בעמ' 348).

לצורך החלת ההגנה, וסיווג הפרסום כעובדה אובייקטיבית או כהבעת דעה, נקבע כי יש לעיין בכתבה כולה ולעמוד על "הודשם הכללי שיוצר מירקם הכתבה בעיני הקורא הסביר" (ע"א 3199/93

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט(2) 843, בעמ' 857. בהקשר זה, נאמרו בע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין-אורבך, בפסק' 121 (פורסם בנבו, 8.2.12) הדברים הבאים :

" בעוד שפרסום עובדות אמור לשקף את המציאות האובייקטיבית כפי שהיא, אמירות בעלות ייטוד סובייקטיבי, המתארות עמדה אישית בנוגע למצב דברים מסוים, יחשבו להבעת דעה (עניין בן גביר, בפס' 12 לפסק דינה של השופטת אורבך; ע"א 9406/96 קאקיש נ' ביארס, פ"ד נה(3) 358, 352 (1999); שנהר, בעמ' 309; דיני חברת החשמל, בעמ' 322). הבעת דעה כוללת על פי רוב ביטויים בעלי מטען ערכי מסוים או ויאוור מצב עובדתי בדרך המנוסחת כדעה (שנהר, בעמ' 309-310). לרוב, כוללת הבעת הדעה ביטויים אשר לא ניתן לסווגם כ"אמת" או "שקר". פרסום ייחשב כהבעת דעה אם האדם הסביר יבין את האמור בו כהבעת דעתו של המפרסם (ע"א חברת החשמל, בעמ' 291). סיווגו של עניין כהבעת דעה ייעשה על פי מבחני השכל הישר ועל פי כללי ההיגיון (ע"א 259/89 הוצאת מודיעין בע"מ נ' ספיר, פ"ד מו(3) 48, 55 (1992)). הבעת דעה תהיה מוגנת על-ידי הסעיף גם כאשר מדובר בעמדה בלתי נכונה, מופרזת או קשה לשמיעה. היא מוגנת גם כאשר היא משאירה לשומעיה לקרוא לתוכה רמזים מרמזים שונים."

באשר ליסוד תום הלב של המפרסם, אין בחוק כל הגדרה למהותו של מונח זה בגדר סעיף 15 לחוק. על אף זאת, בחוק לשון הרע נקבעו כללים מנחים שנועדו לשמש ככלי עזר לבחינת קיומו של תום לב בפרסום. סעיף 16(א) לחוק קובע חזקה לפיה הפרסום נעשה בתום לב במידה והמפרסם עשה את הפרסום באחת הנסיבות המפורטות בסעיף 15.

בסעיף 16(ב) לחוק נקבעו חלופות אשר תחולת אחת מהן מסייגת את תחולתה של הגנת תום הלב. חלופות אלה הן: אם הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמיתותו או אם הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא או לאו אם התכוון המפרסם, על ידי הפרסום, לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה, להגנת הערכים על ידי סעיף 15 לחוק.

בהתאם למתווה האמור על מנת לעמוד על קיומו של תום לב, בית המשפט נדרש לבחון את סבירותו של הפרסום. בבחינת תנאי הסבירות, שהינו עניין נורמטיבי-ערכי, על בית המשפט לבחון מערך רחב של שיקולים, כפי שנקבע ברע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקור, בפסק' 24 (פורסם בנבו, 12.11.06):

"יסוד הסבירות בחוקת תום הלב מחייב בחינת של מידתה ואיכותה של הפגיעה, על רקע נסיבות המקרה, והערכה נורמטיבית האם הפגיעה ראויה להגנה (ע"א 5653/98 אמיליו פלוט נ' חלוצ פ"ד נה(5) 865, 900 (להלן – פרשת פלוט). להתנהגות המפרסם סרם הפרסום, בשעת הפרסום, ולאחריו משמעות בעלת

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

משקל בהקשר לסבירות הפרסום. טיב הפרסום ותוכנו גם הם משליכים על סבירות הפרסום. פרסום שנועד כל כולו לפגוע, להעליב ולבזות עשוי להיחשב חורג מן הסביר.

שיקול נוסף שיש להביא בחשבון בעת שבאים לקבוע מידת סבירותו של הפרסום הוא זהותו של הנפגע. כך, נקבע כי כאשר מדובר בהכעת דעה על איש ציבור בעניין ציבורי, ירחיב בית המשפט גבולות מתחם הסבירות שבגדרו ניתן להתבטא מבלי שתאבד למפרסם חזקת תום הלב הקבועה בסעיף 16(א) לחוק.

משמעות הדברים היא, כי היקף הגנת תום הלב רחבה יותר כשעניינו בהכעת דעה על התנהגותו של איש ציבור, מאשר הכעת דעה על התנהגותו של אדם פרטי:

" היקף ההגנה הניתן לאמירה הפוגענית, הנאמרת בגדרו של השיח הציבורי, רחב יותר מזה הניתן לפגיעה המצטמצמת לתחום עולמם של פרטים ביחסיהם ההדדיים. חזקת תום הלב בפרסום לשון הרע במסגרת השיח הציבורי נגזרת מהיחסיות המיוחדת של הערכים הטובים, שמעורב בהם יסוד דומיננטי של שיח חברתי" (ע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי, בפסק' 29 (פורסם בנבו, 4.8.08)).

בהקשר זה נאמר גם:

"כי עובדת היותו של הנפגע איש ציבור צריכה לבוא לידי ביטוי, במקרים המתאימים, בין היתר גם כסיווג האמרה כהכעת דעה או כקביעת מציאות אובייקטיבית. מקום שהביטוי או האמרה נמצאים בתחום האפור שבין הכעת דעה לקביעת מציאות אובייקטיבית, יטה בית המשפט לסווג את האמרה כהכעת דעה, כאשר מדובר בנפגע שהוא איש ציבור או נבחר ציבור".
(ת"א (נצ') 3598-07-08 דוד מודכי הלפרן בן דב נ' חיים איצקוביץ, בפסק' 23 (פורסם בנבו, 24.7.11)).

בראי ההלכות הנ"ל ויישומן על המקרה שבפניי הגעתי לכלל מסקנה כי בעניינינו צומרת לנתבעת ההגנה הקבועה בסעיף 15(4) לחוק. התובע הינו איש ציבור אשר כיהן בעבר בתפקיד בכיר בעירייה והיה אחראי על קידום פרויקטים שונים הנמצאים במרכזו של השיח הציבורי בעכו והאזור. התובע אף העמיד עצמו בד בבד עם הפרסום כמועמד לראשות עיריית עכו שהינו תפקיד ציבורי מובהק שאין צורך לפרט. הביטויים שהועלו בפרסום התייחסו לאופן תפקודו של התובע במסגרת משרתו הציבורית וניתנים לסיווג כהכעת דעה על התנהלות התובע ועל מעשיו בעת מילוי תפקידו הציבורי וכן לבטא את סלידתה של הנתבעת מדברי התובע שיוחסו לה ולעובדיה כאמור.

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן עזרא נ' עיריית עכו

גם אם מדובר בביטויים בוטים הרי שנוסח הדברים בנסיבות העניין אינו הופך את הפרסום בשל כך לבלתי סביר באופן המצדיק שלילת ההגנה. כשים לב לתוכן הפרסום, לזהותו של התובע ולעובדה שהפרסום נעשה בתקופת הבחירות אין לראות בביטויים שבמחלוקת כחורגים ממתחם הסבירות של ביקורת ציבורית.

באשר לפרסומים שנעשו על רקע בחירות אעיר שוב כי כבר נפסק כי לפרסומים אלה יש מעמד מיוחד. (בג"ץ 206/61 המפלגה הקומוניסטית הישראלית נ' ראש העיר ירושלים, פד"י (טו) 1723 ; ע"א 552/73 רוזנבלום ואח' נ' כץ, פ"ד (1) 589, בעמ' 595).

במקרה דנן, הכתבה פורסמה, בין היתר, נוכח הכרזותיו של התובע על התמודדותו לבחירות ראשות העיר עכו מול ראש העיר לנקרי. טיבעה של התמודדות פוליטית, כי המשתתפים בה חושפים את עצמם לדברי הביקורת של המתמודדים האחרים. אף אם עסקינן במקרה שלפנינו בביקורה בוטה, עדיין עסקינן בביקורת לגיטימית וסבירה והדברים כבר פורטו לעיל.

לא שוכנעתי כי ביטור הפרסום הייתה כוונה לפגוע בתובע באופן ממשי ולא מידתי או כי היה בה זדון או חוסר תום לב כטענת התובע.

מעדותו של מר לנקרי עולה כי אין ולא היו לו טענות באופן אישי כלפי התובע. מר לנקרי אף העיד בחקירתו הנגרית כי העריך את עבודתו של התובע, וציין כי התובע עשה את עבודתו בצורה טובה (סע' 1, בעמ' 34 לפרוט'; סע' 18, בעמ' 38 לפרוט'). כך שלא ניתן לקבוע כי מאחורי הפרסום עמדו שיקולים זרים ו/או יחסי עוינות בין השניים.

חיזוק למסקנתי מצאתי בכך שבעניינינו לא מדובר בפרסום שנעשה ביוזמת הנתבעת ועובדיה אלא שנעשה בחגובה לפניית אמצעי התקשורת אל הנתבעת לקבלת עמדתה כאמור וגם לנתון זה יש לתת משקל ראוי (ע"א 17-01-62261, בפס' 24).

כפי שפסק בית המשפט המחוזי בעניין הנ"ל הרי שלא ניתן לצפות כי הנתבעת תותיר את טענות התובע כלפיה וכלפי עובדיה ובכירה ללא מענה.

משנקבע כי התקיימה דרישת תום-הלב, הרי שלא ניתן כאמור להתעלם מדבריו של התובע עצמו כלפי הנתבעת. באופן שיש בו כדי לבסס גם את הגנת סעיף 15(10) לחוק הדן במצב בו: " הפרסום לא נעשה אלא כדי לבנות או להכחיש לשון חרע שפורסמה קודם לכן".

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן צורא נ' עיריית עכו

נוכיר כי במסגרת אותה כתבה ממש התובע הטיח כנתבעת ועובדיה דברים קשים ומכפישים ביחס לליקויים באופן תפקודם. הנתבעת הגיבה לאותו פרסום, תגובה שעל פי תוכנה היא נועדה לגנות, לסתור את אמינותו של התובע ולהדוף את דבריו. כמפורט לעיל התגובה אינה כזו העולה בעצמה כדי לשון הרע. יפים לענייננו את הדברים שנקבעו בע"פ 8735/96 שמעון ביטון נ' ניסים קופ, פ"ד נב(1) 19:

"בענייננו...גיכר בפרסום כי כל מהותו ומטרותיו הן כתגובה ללשון הרע שפורסמה נגד המשיב, במטרה לגנות אותו פרסום שחיה זמן קצר קודם לכן... גם אם התגובה הייתה חריפה, הרי שלא חרג הדבר מתחום הטביד ואין לומר כי בנסיבות העניין המשיב נתכוון לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת האינטרסים שלו".

לסיכום, גם אם היה נפסק כי האמור בפרסום נשוא תיק זה עולה כדי לשון הרע - דבר שכשלעצמו לא הוכח - הרי שלטובת הנתבעת עומדות ההגנות האמורות לעיל ועל כן דין התביעה בין כך ובין כך: דחייה.

סוף דבר

התביעה נדחת.

לעניין ההוצאות - בשים לב לתוצאה אליה הגעתי, לסכום התביעה, מספר הישיבות שהתקיימו בתיק ומכלול נסיבות העניין אני מחייבת את התובע לשאת בהוצאות הנתבעת ושכ"ט עו"ד בסך כולל, מופחת, של 12,000 ₪ שישולמו בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

המוכירות תמציא את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י' חשוון תשע"ח, 30 אוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.

אביגיל זכריה, שופטת

בית משפט השלום בעכו

30 אוקטובר 2017

ת"א 24641-07-13 בן צורא נ' עיריית עכו